

Memorandum

zo semináru usporiadaného pri príležitosti 60. výročia založenia Katedry ložiskovej geológie, ktorý sa konal 30. 10. 2012 na PRIF UK v Bratislave

My, členovia Katedry ložiskovej geológie PRIF UK, podporení desiatkami jednotlivcov z ostatných geologických katedier PRIF UK ako aj z ďalších vedecko-výskumných organizácií a inštitúcií na Slovensku sa hlásime k výzve Európskej komisie (EC) o inovačnej európskej spolupráci (European Innovation Partnership - EIP) na zabezpečenie dostatku nerastných surovín, ako jedného z troch hlavných smerov európskej spolupráce pre najbližšie roky (ďalšie dva sú udržateľný rozvoj poľnohospodárstva a starostlivosť o zdravie stále dlhšie žijúcej populácie Európy), ktorá bola vyhlásená vo februári 2012. Enormný nárast požiadaviek na suroviny pre vlastnú priemernú produkciu v Európe si vyžaduje, aby sa v blízkej budúcnosti zintenzívnilo vyhľadávanie, ťažba a úprava surovín, ale na základe aplikácie nových poznatkov, ktoré je potrebné získať už do roku 2020 v rámci európskej vedecko-výskumnej kooperácie medzi univerzitami, vedeckými inštitúciami, prieskumnými a bansko-ťažobnými firmami. Mimo iného bolo odhadnuté, že hodnota nevyťažných zásob minerálnych surovín v Európe v hĺbke 500-1000 m je asi 100 miliárd eur.

Neodborná a niekedy až demagogicky negatívna kampaň proti ťažbe akýchkoľvek nerastných surovín, obvykle pod neidentifikovateľnou, odborne nepodloženou zástavou ochrany prírodného prostredia, významne poškodzuje celú spoločnosť a jej udržateľný rozvoj. Laická a dokonca aj odborná verejnosť je v podstate presvedčaná o tom, že vývoj poznatkov a technológií v oblasti geológie a osobitne ložiskovej geológie, úpravníctva a iných súvisiacich priemyselných odvetví sa zastavil snád' niekde na úrovni priemyselnej revolúcie, alebo socialistického obdobia spútaného technologickými embargami, že explózia vedeckých poznatkov v globalizovanom svete obišla oblasť ložiskovej geológie, technológie úpravy a spracovania. Len málokto si ale uvedomuje, že pri aplikovaní najprísnejších environmentálnych zákonov na svete a súčasných technológií je ťažba a úprava nerastných surovín v Európe bezpečná ako nikdy predtým. Aktívne sme podporovali proces prípravy na implementácie smernice Európskeho parlamentu a rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, do slovenskej legislatívy (zákona č. 514/2008) a naďalej kooperujeme s MŽP SR pri jeho uvádzaní do praxe. Na Slovensku hojne prezentované názory, že všetky suroviny treba dovážať zo zahraničia, sú do značnej miery alibistické a pokrytecké, keďže práve mimo Európy, najmä v krajinách tretieho sveta, sú zákony na ochranu životného prostredia omnoho menej prísne alebo ťažko uplatniteľné. Našou spoločnosťou stále intenzívnejšie využívanie importovaných nerastných surovín má preto za následok devastovanie životného prostredia v menej rozvinutých krajinách.

Ľahké osvojenie si, laickou verejnosťou, negativistických postojov ku geológii nepochybne súvisí aj s kritickým odlivom študentov v študijných programoch geológie na slovenských vysokých školách, ktorý je v protiklade s celosvetovým nárastom študentov s týmto zameraním. Za jednu z príčin znižovania počtu študentov vidíme v minulosti zrušenú výučbu geológie ako samostatného predmetu na stredných školách a následne postupnú redukciu geologickej látky v prírodovedných predmetoch. Geologická sekcia PRIF UK je pripravená na zvýšený záujem štúdia geológie, vyvolaného požiadavkami na nerastné suroviny na európskom trhu.

Legislatívne podmienky na podnikanie v oblasti prieskumu nerastných surovín sa na Slovensku v posledných rokoch zhoršili, čo má za následok redukciu investícií súkromných firiem v tejto oblasti a neťaženie ekonomicky využiteľných ložísk napriek vynaloženiu stoviek miliónov eur na ich

vyhľadanie a overenie. Slovensko tak prichádza o možnosť efektívne využiť svoje nerastné bohatstvo, zvýšiť príjmy štátu a dotknutých regiónov a znížiť v nich často vysokú nezamestnanosť.

Napriek dlhodobému trendu znižovania kreditu a významu celého odvetvia geológie v našej spoločnosti, Slovensko má stále potenciál zvrátiť tento stav a aktívne sa podieľať na zabezpečení surovín pre Európu. Vyzývame štátne orgány a projektové agentúry ako aj odbornú verejnosť, aby v súlade s hlavným smerovaním spolupráce v rámci Európskej únie v nasledujúcich rokoch:

1. Podporili aktivity v oblasti výskumu nerastných surovín
2. Podporili šírenie objektívnych informácií o problematike vyhľadávania, ťažby a úprave nerastných surovín
3. Vrátili geológiu do výučby na základných a stredných školách v primeranom rozsahu
4. Zlepšili legislatívne podmienky na podnikanie v oblasti prieskumu a ťažby nerastných surovín

Zároveň vyzývame subjekty zaoberajúce sa nerastnými surovinami k zvýšenej spolupráci s Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave ako aj celou akademickou obcou.

V Bratislave 16. 11.2012

Prof. RNDr. Otília Lintnerová, CSc.

vedúca katedry KLG

Memorandum doteraz menovite podporili:

Priezvisko a Meno	Pracovisko	Titul
Čaplovičová Mária	KLG PriF UK v Bratislave	CSc.
Čavajda Vladimír	KLG PriF UK v Bratislave	Mgr.
Jánošík Michal	KLG PriF UK v Bratislave	Mgr.
Kodéra Peter	KLG PriF UK v Bratislave	Doc.
Kraus Ivan	KLG PriF UK v Bratislave	Prof.
Mangová Kristína	KLG PriF UK v Bratislave	Mgr.
Michňová Jana	KLG PriF UK v Bratislave	PhD.
Petrák Marian	KLG PriF UK v Bratislave	Mgr.
Šottník Peter	KLG PriF UK v Bratislave	PhD.
Uhlík Peter	KLG PriF UK v Bratislave	Doc.
Žitňan Juraj	KLG PriF UK v Bratislave	Mgr.
Bačo Pavel	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	RNDr.
Bielik Miroslav	Prírodovedecká fakulta, Univerzity Komenského v Bratislave	Prof.
Chovan Martin	Prírodovedecká fakulta, Univerzity Komenského v Bratislave	Prof.
Jana Mikušová	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	PhD.
Jurkovič Ľubomír	Prírodovedecká fakulta, Univerzity Komenského v Bratislave	PhD.
Komadel Peter	Ústav anorganickej chémie, Slovenská akadémia vied	DrSc.
Kratochvíl Tomáš	ZEOCLAY s.r.o.	RNDr.
Lexa Jaroslav	Geologický ústav, Slovenská akadémia vied	CSc.
Mátyás Tibor	Geoproduct KFT	
Paudiš Peter	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	PhD.
Spišák Ján	Fakulta BERG, Technická Univerzita v Košiciach	Doc.
Šoltés Stanislav	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	PhD.
Španek Peter	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	PhD.
Šutriepka Michal	Ministerstvo životného prostredia SR	PhD.
Veselský Jozef	dôchodca	Doc.